

Sayın Bakanım, Sayın Milletvekilim, Müsteşar Yardımcılarım, Sayın Genel Müdürlerim, Sayın katılımcılar, ulusal ve uluslararası basının değerli temsilcileri ve değerli meslektaşlarım. Bu yıl 11.sini düzenlemekte olduğumuz Türkiye Uluslararası Petrol ve Gaz Konferansı ve Sergisine TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı olarak hoş geldiniz diyor, saygıyla selamlıyorum.

Dünya, özellikle ülkemizin de içinde olduğu coğrafya yeniden şekillenme süreci yaşamaktadır. Petrol ve doğal gazın geçtiğimiz yüzyıla damgasını vurması ve enerji kaynaklarına sahip olma mücadelesi Ortadoğu ve Kafkaslarda büyük çekişmelere neden olmuş, yeni sınırlar, yeni ülkeler yaratmıştır.

Bugün bu enerji savaşlarının yeni bir versiyonu sahnelenmektedir. Mısır, Tunus, Libya Bahreyn, Yemen, Suriye ve sıradaki petrol üreten ülke yönetimleri yeniden şekillenmektedir. Bu ülkelerin totaliter rejimle yönetiliyor olmalarının yanında en önemli özelliği petrol üretmeleridir. Bugün totaliter rejimle yönetilen birçok ülke olmasına rağmen ayaklanmaların ne hikmetse sadece Ortadoğu Bölgesinde olması manidardır.

Enerji, ülkelerin ekonomik ve toplumsal gelişmelerinin vazgeçilmez girdisi ve gereksinimidir. Enerji kaynaklarına ve bu kaynaklardan elde edilen enerjiye erişim, ülkelerin gelişim düzeylerini olduğu kadar, ekonomik ve ulusal güvenliklerini de doğrudan etkileyen, yaşamsal bir olgudur.

Çin ve Hindistan'ın hızlı kalkınması, onları enerjinin yeni aktörleri olma konumuna getirmiştir. Bu ülkeler bir taraftan kendi ülkelerinde devlet desteği ile enerji alanlarını kontrol edecek yatırımları gerçekleştirirken diğer taraftan da servis hizmetleri vererek doğal kaynaklara sahip ülkelerde yer alma çabası içindedirler. Bu durum söz konusu ülkelerin yeni dünya düzeni içinde var olma şeklidir.

Petrol ve doğalgaz kaynaklarının yakınında olan ve önemli bir geçiş güzergahına sahip ülkemizde enerji ihtiyacı açısından birkaç önemli tespitte değinmek isterim.

Ülkemizin yıllık petrol üretimi 2.2-2.4 milyon ton oranında, tüketimi ise 32 milyon ton civarındadır. Ülkemiz yerli petrol üretimi tüketimin ancak %8'ini karşılamakta ve buna bağlı olarak petrol ihtiyacının %92'sini ve doğalgazın neredeyse tamamını dışarıdan temin etmektedir. Yıllara bağlı olarak bu gereksinim artmaktadır.

Ülkemiz bugün ithal ettiği petrol ve doğal gaz için bütçemizin önemli bir bölümünü ayırmaktadır. Her geçen gün artan petrol fiyatları ile birlikte petrol ve doğal gaz için bütçe içinde ayrılan kaynak miktarı da artmaktadır. Ülkemizde yapılan petrol ve doğal gaz üretimini arttırmak için öncelikli olarak ülkemizde gerçekleştirilen hidrokarbon arama yatırımlarını arttırmak gerekir. Arama yatırımları zaman içinde üretimde artış olarak geri dönecek ve petrol ve doğal gazın bütçe üzerindeki yükümü hafifletecektir. Türkiye'de yapılan arama yatırımlarının dökümüne bakacak olursak denizlerde yapılan arama yatırımlarının hemem hemen tamamının ve karalarda yapılan arama yatırımlarının çok büyük bir kısmının TPAO tarafından karşılandığını görmekteyiz. Son yıllarda TPAO arama ve araştırma konularında yaptığı yatırımları ciddi miktarda arttırmış ve bunu semeresini de yeni keşifler yaparak almıştır. Özel sektörde bu konuda daha aktif davranmalı, arama araştırma çalışmalarına hız vermelidir. 10. Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Nejdet Sezer tarafından kamuoyunca da haklı bulunan gerekçelerle Türkiye Büyük Millet Meclisine iade edilen 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu'nu yeniden yazma çalışmaları Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin de katıldığı bir dizi toplantı sonucunda büyük oranda tamamlanmıştır. 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu Petrol İşleri genel Müdürlüğü'nü daha işlevsel hale getirip, özel sektöre çeşitli teşvikler verirken, Türkiye'de

arama ve üretim faaliyetlerinin hemen hemen tamamını gerçekleştiren TPAO'yu sırf kamu şirketi diye mevcut kanun ile kazanılmış haklarından mahrum etmemelidir. Bu hem vicdani hemde anayasal bir zorunluluktur.

Petrol yasası ulusal çıkarlarımıza uygun olarak en kısa sürede çıkarılmalıdır.

Ülkemiz, kömür ve hidroelektrik enerji açısından önemli bir potansiyeline sahiptir. Yenilenebilir enerji potansiyeline sahip bir ülke olmamıza rağmen bu enerji kaynaklarından maalesef bugüne kadar yeterince faydalanamadık. Türkiye'miz enerji kaynaklarını yeterince çeşitlendirip ülke insanımızın ihtiyacına sunamadı.

Enerji kaynaklarımızı ekonomimize kazandırmadıkça dışa bağımlılığımız her geçen gün artacaktır.

TPAO ve BOTAŞ arasında yapılan antlaşma ile Silivri de 2.661 milyar standart metreküp gaz depolama tesisi yapılmıştır. Tuz gölü gaz depolama çalışmalarına bugün itibari ile yeniden başlanmıştır, ne zaman tamamlanacağı konusu ise tam bir soru işaretidir. TPAO, Trakya'daki eski gaz sahalarını doğalgaz deposuna dönüştürmek için çalışmalarına devam etmektedir. Geçirdiğimiz ağır kış bizlere doğal gaz depolamanın en az üretmek kadar önemli olduğunu hepimize canlı olarak yaşatarak göstermiştir.

Ülkemizde petrol ve doğal gaz potansiyelini saptamak amacıyla sondaj öncesi arama faaliyetleri kapsamında 2010 yılında toplam yaklaşık 12171 km lik 2B ve yaklaşık 4040 km²'lik 3B veri toplama gerçekleştirilmiştir. Geçtiğimiz yıl sadece TPAO tarafından 12964 km 2B ve 2756 km² 3B toplamıştır. Yine geçtiğimiz yıl sadece TPAO, 115 kuyuda 198.875 m sondaj çalışması yapılmıştır.

Karadeniz Offshore'run da yapılan yatırımlar prospekt olarak meyvesini vermeye başlamıştır. Prospektleri test edecek sondajlar kazılmıştır ve kazılması beklenmektedir. Her ne kadar ilk sondajlardan beklenen sonuçlar alınmasa da Karadeniz'de test edilmeyen diğer prospektlerin test edilmesine devam edilmelidir. Karadeniz ile birlikte Akdeniz de yatırım bütçesinden ciddi pay almaya başlamıştır. Gönül isterdi ki Akdeniz'deki yatırımlar Rumların yaptığı yatırıma karşılık bizde varız bizde yaparız şeklinde olmasaydı. Akdeniz ve Karadeniz'in potansiyelini ortaya koyabilmek ve nihayetinde bu potansiyeli üretebilmek için TPAO Offshoreda yeni ortaklıklar kurarak (Chevron ,Exxon mobil, Shell....v.b) çalışmalarına devam etmektedir. Gelişmeler kamuoyunca ilgiyle ve merakla takip edilmektedir.

TPAO genel müdürlüğümüzün yaptığı çalışmalar umut vericidir.

Yabancı şirketler ülkemizde yaptığı faaliyetlerde jeofizik mühendisi istihdam etmeleri son derece önemlidir.

Burada değinmeden geçemeyeceğim önemli bir konuda ülkemiz Irak'ın ve Kuzey Irak'ın geleceğinde kendine pozitif bir yer sağlayamazsa , bunun petrol ve doğalgaz projelerine de etkisi olacaktır. Irak'ın güneyindeki petrol ülkemiz üzerinden akmayacağına göre Kuzey Iraktaki petrol ve doğalgazın ülkemiz üzerinden dünya pazarlarına ulaştırılması ve buradaki rezervlerin aranması işletilmesi hedeflerimiz arasında olmalıdır. Bunun için Türkiye Irak Merkezi Hükümeti ve K.Irak Bölgesel Hükümeti arasında ki ilişkilerin yapıcı yönde ilerlemesi için çaba harcamalıdır.

Bir önemli konuda başta ABD olmak üzere tüm dünyada üzerine ciddi yatırımlar yapılan şeyl gaz ve şeyl petrolünün aranması ve üretimidir. Şeyl petrolü şeyl gazına göre yeni bir konu olmakla birlikte ciddi önemli sonuçlar alınmıştır. Ülkemizde Trakya'da Mezar dere

formasyonu ve Güneydoğu Anadolu'da Dadaş formasyonu bu tür çalışmalar için uygun olarak görülmektedir. Shell Güneydoğu Anadolu için yapılan unkonvansiyonel arama ve üretim anlaşması bu bakımdan çok önemlidir.

Değerli Konuklar, Özetle; Üretici ülkelerdeki politik ve ekonomik istikrarsızlıklar, hızla büyüyen enerji talebi, projeler için gerekli finansal ihtiyacın teminindeki güçlükler, üretici ile tüketici arasındaki ticari yollardaki arz kesintileri, çevre konusunda artan hassasiyete bağlı çevresel yükümlülükler, petrol fiyatlarındaki dalgalanmaların ekonomiler üzerindeki etkileri göz önüne alındığında ülkemiz için;

- Kaynak ve ülke çeşitlendirmesi
- Yerli kaynakların üretiminin ve kullanımının artırılması
- Stratejik petrol ve doğalgaz depolama kapasitesinin hızla artırılması
- Ülkemizin enerji ticaret merkezi olma noktasındaki jeopolitik konumunun çok iyi değerlendirilmesi
- Ortadoğu ve Hazar petrol ve doğalgazının tüketici ülkelere ulaştırılması noktasında her aşamada katılım sağlanması
- Enerji sektöründe şeffaflığı ve rekabeti sağlayıcı düzenlemelerin yapılması
- Bölgesel projelerde katılım sağlanması
- Uluslararası projelerde rekabet eden şirketlerimizin desteklenmesi
- Ceyhan'ın Enerji terminali haline getirilmesi
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının teşvik edilmesi
- Sektörde çalışan teknik elemanlara taşıdıkları sorumluluk oranında hak ettikleri ücret ve özlük haklarının verilmesi şarttır.

Sonuç olarak; hidrokarbon kaynakları dünyanın ihtiyacını uzun yıllar karşılayacak potansiyelindedir. Bu kaynaklar tükenmeden dünya kademeli olarak başka enerji kaynaklarına geçecektir. Gerekli düzenlemeler ve yatırımlarla hidrokarbon yakıtların çevreye verdiği zarar daha da düşürülebilir. Ülkemiz bu süreçte geriye kalmadan enerji ihtiyacını karşılamak için enerjisi çeşitlendirmelidir.

TUROGE 2012 konferansı ve sergisinde , TMMOB jeofizik mühendisleri odası olarak bu ortak organizasyonda bulunmaktan mutluluk duymaktayız. Bu organizasyonun yetkililerce dikkate alınarak sahip olduğumuz kaynakların değerlendirilebileceği, üretime - istihdama – yatırıma dönüşmesini ve ülkemizin çıkarlarının en yüksek düzeyde korunmasına hizmet edecek politikaların üretilmesine katkı koyacağımızı umut ediyoruz.

Konferans ve serginin düzenlenmesinde katkısı bulunan kişi, kuruluşlara ve firmalara teşekkür ediyorum. Jeofizik mühendisleri odası olarak tüm katılımcıları saygı ile selamlıyorum.

Metin ALTAY
JFMO Yönetim Kurulu Başkanı